Lapunk mai száma 8 oldal

Debrecen, II. évfolyam, 86. szám. Péntek, 1925 április 17.

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Varga-utca 5. :: Telefon-sz. 789. | Politikai napilap | Egyes szám ára: 1500 korona. Előfizetési ár egy hóra 35000 K

Célkitüzés

A külföldi sajtó nagy figyelmet tanusit Bethlen miniszterelnök husvéti nyilatkozata iránt, melyben a jövő nemzetpolitikai programjáról szólt. A magyar sajtó mulasztását kell legalább a magunk részéről egy csekély hányadban pótolni és foglalkozni Bethlen nagyfontosságu célkitüzéseivel.

A miniszterelnök szerint három irányba kell fejlesztenünk állami és nemzeti életünket. *Egyfelől gazdasági és pénzügyi ujjáépitéssel, másfelől közintézményeink és belső jogalkotásaink demokratikus ujjászervezésével, végül hazánknak a nyugati kultúrával leendő szerves összekapcsolása által,* minek révén elszakitott testvereink faji és kulturális védelmének rendkivüli szerep jutna a kisebbségi kérdés igazságos rendezésének sürgetése révén. Ez a nagyvonalu átfogó program a magyar országos közvélemény legőszintébb óhajtása és megvalósitásában senki sem kételkedik, aki ismeri gróf Bethlen István szilard elhatározásaiból következő kitartását, nagy akaraterejét és képességeinek még ellenfeleinket is legyőző nagy hatását. — Gondoljuk meg, hogy ép külpolitikai téren közelitettük meg e nemzeti program első irányát azzal a kezdeményezéssel, a mellyel pénzügyeink rendbehozatala és a közgazdaság ujjáépitése érdekében törvénybe lefektett szanálási akciót meginditotta. A népszövetségi főbiztos tiz jelentése tanuskodik arról, hogy az ujjáépités kezdete óta állam és társadalom megfeszitett erővel dolgozik a közös célért, egybeforrva és kiküszöbölve e tekintetben az elválasztó ellentéteket. Az adófizető polgárság felfokozott kötelességteljesitése az állami bevételek fokozatosan emelkedő tendenciája és a magángazdaságnak hitelszerzési kisérletei, melyek máris sikerrel biztatnak azt igazolják, hogy *Magyarország néhány éven belül kiheveri gazdasági megrázkódtatásait, amelyeket a békeszerződés és a jóvátételi intézkedések réme okoztak.* A magyar gazdasági élet friss erői fognak rendelkezésre állani a kiszabott és számitásba vett gyógyulási folyamat befejezése után a magyar államnak arra a célra, hogy mentesitsék a materiális gondoktól és a jogélet fejlesztésének hasonlóan sürgető problémáihoz politikai közéletünket visszatéritsék. Ma még vitákat provokál néhány közjogi és alkotmányjogi kérdés felvetése, amelyeket időszerüségük vont előtérbe, de hisszük, hogy egy erőteljes gazdasági fellendülés után a kedélyek higgadtabban vizsgálják a feladatok irányelveit és akkor az egészséges fejlődés eleven ereje fog győzedelmeskedni a ma még szembenálló politikai állásfoglalások felett. E két lehetőség, helyesebben e két cél elérése után a nyugati nemzetekkel már felvett érintkezés állandósitása is elkövetkezik, mert látni fogja a világ és látni fogják a hatalmi érdekalakulatok, hogy *Magyarország gazdasági és szellemi kulturájára elengedhetetlen szüksége van a népek egyetemességének a békés és munkás világjövő tökéletes megteremtéséhez.* Nyugatfelől a békerevizió gondolatának biztató hajnalcsillagként való feltünése jogos reménységgel tölthet el mindenkit, mert egyfelől az angol igazságérzet megnyilatkozása, másfelől az imperialista és legyőzöttekkel szemben megváltozhatatlannak hitt francia politikai irány elérkezett ahhoz az időponthoz, amelyben kiegyenlitődniök kell egymással s e kiegyenlitődésből életre kell hivniok a nemzetek számára az ujjáalkotott békét.

Debreczen város feliratban kéri a miniszterelnöktől a dollárkölcsön jóváhagyását.

Debreczen városnak létérdeke, hogy a kölcsönhöz hozzájuthasson. A munkanélküliség csak a kölcsönből megindítandó épitkezéssel küzdhető le. — A szakszervezetek beadványa a jog- és pénzügyi bizottság előtt.

A város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután tárgyalta a debreceni munkás szakszervezetek beadványát, melyben a munkanélküliség leküzdésére a városi hatóság hathatós közbelépését kérték.

Dr. Csürös Ferenc kulturtanácsnok ismertette a beadványt, melyben a szakszervezetek szóvá teszik azt a sérelmes körülményt, hogy a kormány beszüntette az egyetemi épitkezési költségek folyósitását, minek folytán az épitkezés megakadt és kenyér nélkül maradtak a munkások. A szakszervezetek azt kérik a várostól, hogy irjon fel a kultuszminiszterhez az épitkezések ujbóli megindítása végett, a népjóléti miniszterhez pedig a végett, hogy a munkásbiztositó pénztárakat a munkanélküliek orvos és gyógyszerrel való ingyenes ellátására utasitsa. Kérik továbbá, hogy a város saját erejéből is tegyen meg mindent munkaalkalmak teremtésére.

Csürös tanácsnok a beadvány ismertetése kapcsán kijelentette, hogy

a város a maga erejéből nem tud további munkaalkalmakat teremteni,

miután az összes rendelkezésére álló lehetőségeket már kihasználták. — Szóba legfeljebb az 556.000 arany koronás kataszteri költségnek a tervezet szerint bérház és utépitésre való felhasználása jöhet, de ehez nem lehet még hozzányulni, miután hiányzik a kormányhatósági jóváhagyás. Azt a javaslatot terjeszti tehát elő, hogy egy harmadik feliratban ennek jóváhagyását kérjék a belügyminiszter tól.

A tanácsi javaslathoz dr. *Nyiri Ernő* szólalt fel elsőnek. Két évvel ezelőtt éppen ő mutatott rá a munkanélküliség veszedelmére. A városi vezetőség által akkor tett igéretek beváltása megakadt a nehéz viszonyokon. *A feliratokhoz sok reményt nem lehet füzni, még legtöbb reménnyel az egyetemi épitkezések folytatását lehet kérni.* A munkanélküliségen segiteni kell.

Dr. Nyiri azt tartaná legeredményesebbnek, ha e polgármester, legközelebbi budapesti tárgyalásai alkalmával

a maga nagy egyéni sulyával lépne közbe a kormánynál,

hogy tegyenek valamit e téren. A nagy kölcsön ügyében sem lehet látni kibontakozást. A kormány egyöntetü kölcsöntervet akar a városoknak kidolgozni.

Kernhoffer Józsel: Ne adjon nekünk egyöntetü tervet, hagyjon bennünket élni!

Dr. Nyiri Ernő: Ez nehezen fog menni, bár csupán a külföldi kölcsöntől lehet remélni az épitkezés megindítását; a felirat szentelt viz.

Dr. Magoss György polgármester szerint a munkásbiztositó pénztáraknak a munkanélküliség kérdésébe való bekapcsolása nehéz dolog, mivel a törvényen nyugvó egész szervezetet át kellene dolgozni. A munkanélküliség kérdésével minden esetre fog lalkozni kell. Ez most világszerte sulyos problémaként jelentkezik. Angliában is nagy a munkanélküliség.

Minden lehetőt meg kell mozditani, amiről halvány sejtelmünk van, hogy segiteni lehet vele.

— Ami a nagy kölcsön sorsát illeti — mondotta a polgármester — az nem olyan bizonyos, hogy Debrecen város nem kapja meg a nagy kölcsönt. A kormánynál is eltérők erről a vélemények. Nekem meg van a reményem, hogy nem fog kitérni a kormány az országos nyomás elől.

Miért elülni a kölcsöntől Debrecent, csupán azért, mert a többi városok nem tudnak hozzájutni?

Ha az anya nem tud minden gyermeke kezébe kenyeret adni, vegye ki a többiekéből is? Nagyon átlátszó bölcseség ez! Különben a főispán urral közelesen ismét felmegyünk tárgyalni ez ügyben.

Tóth István a feliratoknak praktikus eredményét nem látja. Nem volna arra mód, hogy a város a maga telkein épitkezzen?

Dr *Magoss* polgármester: *Pénz nélkül persze hogy nem lehet! Azért akarunk kölcsönt felvenni. Pénzt utó végre nem verhetünk, ahhoz nincs jogunk!*

Balogh István hosszabb beszédben a szakszervezetek vezetőinek eljárását teszi kritika tárgyává. Van eset ra, hogy a szakmunkás el akar vállalni közönséges munkát is, de a szakszervezet nem engedi, mert mindjárt elő áll Zimmer segédtitkár és eltiltja a munkavállalástól. *A mai nehéz időkben pedig nem szégyen semmiféle munkakörben dolgozni.* — Olyan esetről is tud, hogy maga a szervezet vezetősége köti ki a munkavállalásnál a szakmabeli órabért, máskülönben nem engedi dolgozni. A festők például nem tudnak dolgozni, mert a munkabéregyezményeket a segédtitkár beavatkozásával köthetik csupán.

Közös megértéssel kellene a munkások megélhetésén dolgozni.

Az index rendszert is behozták, mindig is alkalmazták, mikor az index szám felfelé emelkedett. Mult hónapban az index szam 5—6 százalékkal lejebb szállott, de most elfelejtették alkalmazni. Igy egyoldalu fegyver lesz belőle.

Ami a nagy kölcsönt illeti — folytatja Balogh — talán minden másképpen lett volna, *ha 1—2 héttel hamarabb kezdjük. — Mégis épen a demokrata szónokok voltak most is a halasztás mellett!*

A munkások egy része korcsmára költi keresményét, nemhogy félretenne nehezebb napokra. *Ugy vélem, atyailag nyilatkozom meg, mikor ezt megmondom,* — fejezi be beszédét Balogh István.

Dr *Hegedüs* Jenő szólal fel ezután, ő is a nagy kölcsönről beszél:

Mikor a kormány elhatározta az állami háztartás egyensulyba hozatalát, az összes szakértők abban állapodtak meg, hogy

ez külföldi kölcsön nélkül nem képzelhető el.

A munkanélküliség csak egyik következménye a gazdasági helyzetnek. A tőkehiány miatt csökkent meg a társadalom fogyasztóképessége, ami magát a termelést teszi lehetetlenné. Mig a betegség okai meg nem szünnek, addig hiábavaló a tünetszerü kezelési gyógymód.

A lényeg az, hogy Debrecen város háztartásának egyensulyba hozatalához és igy a munkanélküliség leküzdéséhez feltétlenül külföldi kölcsönre van szükség.

Belföldi kölcsön nincs, de különben is méregdrága lenne. Ennélfogva nyomatékosan kell amellett állást foglalni, hogy Debrecen városnak létérdeke az, hogy a kölcsönt megkaphassa. Vagy meg kell adnia a kormánynak Debrecen számára a kötvénykibocsátási jogot, vagy pedig részt vennie abban a város szövetségben, melynek 100 millió aranykorona kölcsönt keres a kormány. Ez utóbbi sokkal kedvezőtlenebb — és olyan mértékben nem fog részesedni belőle a város, amilyenre igényt tart.

Sürgős intézkedésekre van tehát szükség, hogy a kölcsönt megszerezhessük.

Az a javaslata, hogy a város a kormány előtt ismételten feitse ki a kölcsön szükségességét, s

ha ez nem elég, menjen küldöttséggel a kormány elé.

Ezután dr Vargha Elemér tb. főjegyző szavazásra teszi fel a tanács javaslatát és *dr Hegedüs Jenőnek azon módosító indítványát, hogy folinatban kérjék a miniszterelnöktől a kölcson mielőbbi jóváhagyását.*

A bizottság a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Tremmel őrvezető meggyilkolásával vádolt Löbl józset a bíróság előtt.

Ellentmondó tanuvallomások. — Löbl tagadja' mintha ő szurta volna le az őrvezetőt. — Az orvosszakértő szerint Löbl „indulatos fenelegény".

Budapest, ápr. 16. 1923. év december 6-án este fél 10 órakor a Dob-utcai Lázár-kávéházban katonák és civilek között véres verekedés történt, melynek áldozatául esett *Tremmel Mátyás honvédőrvezető*. A nyomozás során sulyos gyanuokok merültek fel, hogy a fiatal őrvezető halálának *Löbl* József baromfikereskedő volt az okozója. Egy letört kés pengét találtak a kávéházban, melynek nyele a Löbl zsebéből került elő. A verekedő civilek közül is felismertek kettőt. Gronich Lajos ablaktisztító-vállalkozót és Bard Szigfried sapkakészitő mestert.

Mindhárman ma álloltak a bíróság elé. Maga Langer Jenő, a budapesti büntetőtörvényszék elnöke vette kezébe a nagy politikai izgalmakat felkeltett ügy tárgyalásának vezetését és elnököt a tárgyaláson ugyanazzal a tárgyilagossággal és minden részletet figyelembe vevő alapossággal, a mint annakidején a Márffy-tárgyaláson.

Legelőbb is Löbl Józsefet hallgatták ki. Löbl bevallja, hogy lopásért 10 hónapi börtönre ezenkivül függelem sértésért a katonaságnál 5 hónapi sulyos börtönre volt itélve, de ezeket az itéleteket nem hajtották végre. — Azonkivül több sikkasztas miatt kisebb nagyobb pénzbüntetésre lett itélve. Egyébként kijelenti, hogy nem érzi magát bünösnek, — vallomása során elmondja hogy 9—10 óra között 8 részeg katona ment a kávéházba. Állitása szerint *a katonáknak megakarta magyarázni hogy a kávéházban gyermekfelruházási akció van folyamatban.* — A katonákat tegezve szólitották meg, *amit az egyik kikért magának.* Erre minden oldalról feléje jöttek és verekedni kezdtek. Arra emlékszik, hogy benyitotta a ház ajtaját és hogy összeesett, hogy mi történt azután nem tudja — *kijelenti, hogy annyira ideges hogy nem tud pontosan visszaemlékezni mindenre. Tagadja, hogy megszurta volna Tremmelt, mert Tremmel a háta mögött volt és igy nem is tudja volna megszurni.* Kijelenti hogy Tremmelt nem ütötte meg.

Bónis Lajos vádlott szintén tagadja, hogy verekedett volna. — Ezután a tanu kihallgatásokra tér át a bíróság.

A másik két vádlott, *Bárd* és *Gronich* tagadják mintha részük lett volna a verekedésben.

Az első tanu *Szőke* Márton őrvezető kijelenti, hogy társával együtt csak azért ment a Lázár-kávéházba, mert a környéken nem volt ismerős és egy rendőrtől megkérdezte, hol a legközelebbi kávéház. Láttam, hogy a kávéházban valami gyülésre készülnek. Feketekávét rendeltek, amikor kivülről bekiabált egyik társuk hogy menjenek ki, mert baj van. *Azonnal kiszakadtak és látták, hogy odakint verekedés van, amelybe ők is belekeveredtek. — Leoldották a derékszijjat, de a szuronyhoz hozzá sem nyultak.* Kijelenti hogy ők a kávéházban egészen nyugodtan viselkedtek.

Vallomására megeskették.

Müller Imre főpincér sulyos és terhelő vallomást tesz Löbl ellen. Emlékszik arra, hogy a katonák eltávoztak a kávéházból. *Pár perc mulva kinyilt az ajtó és véres ruhában belépett Löbl József. Utána támolygott a megszurt Tremmel Mátyás.* Abban a pillanatban, ahogy belépett, a földre zuhant. Löbl ekkor székkel sujtott a mozdulatlanul fekvő Tremmer felé — kitörte a szék lábát és ezzel magából kikelve tajtékzó dühvel ütlegelte a földön fekvő Tremmer Mátyást. *Löblt a pincéreknek kellett lehuzni Tremmelről.* — Tanu elmondja vallomásában, — hogy Löbl üldözte Tremmelt a késsel.

Haasz Ede kereskedő elmondja, hogy látta, hogy a kávéház ajtaján a katonák kitódultak és nyomukban volt *Löbl József, aki azt mondotta nekik, hogy „menjetek haza".* Tremmer erre kikérte magának a tegezest, mire a tanu szólt rá Tremmerre, hogy ne rendetlenkedjék. — Azt nem látta hogy Tremmel megütötte volna Löbl Józsefet. *Azt állitja hogy Tremmel a bajonettjét megforgatta a feje fölött.*

Az *ügyész* ellenzi a tanu megesketését, mert Löbl maga sem vallotta, hogy Tremmel a bajonettjét feje fölött megforgatta volna.

Haasz Edét utóbbi kijelentéséért a bíróság megesketi.

Következő tanu *Herlinger* Lipót pincér. — Elmondja, hogy amikor a katonák kirohantak az utcára, az egyik utközben lecsatolta derékszijját. Löblt ő emelte fel a földről. — *Löbl nem a csizmájában, hanem a kötényében szokta tartani a kést.* — Elmondja, hogy Löbl igen indulatos ember, beleszól mindenbe, amihez semmi köze sincsen. Egy alkalommal, amikor valaki véletlenül a székére ült, *Löbl megfogta azt az embert székestől és kitette az utcára.*

Tanut vallomására megesketik.

Barczai Margit cukrászleány azt vallja, hogy *Tremmel figyelmeztette őt hogy hagyja el a helyiséget, mert nagy tisztogatást fognak csinálni.* — Az egyik katona azt a kijelentést tette hogy *„büdös itt a levegő a zsidóktól, menjünk ki".* Később a katonák fejbeverték Löblt. Szerinte Tremmel kapott fel széket Löblre. *A tanuhoz is hozzávágott egy asztalt.* Löbl Józsefet csendes embernek ismeri.

Az ügyész ellenezte a tanu megesketését, mert vallomását ingadozás jellemzi.

A bíróság nem is eskette meg.

Következő tanu *Pankovits* Imre rendőr. Elmondja, hogy amikor telefonhivásra társaival megjelent a helyszinen *Tremmelt már holtan találta. Ő találta meg Löbl véres késpengéjét.* Löbl igen kötekedő ember volt, a rendőröknek is azt mondotta, hogy vigyázzanak magukra, mert őket is agyonlövi. Löbl mindig belekötött azokba, akikről azt hitte hogy ébredő. Kését a csizmája szárában hordta.

Tanut vallomására megesketik.

Pach Péter rendőr azt vallja, hogy Löbl több izben kijelentette, hogy sem a katonáktól, sem a rendőröktől sem az ébredőktől nem fél, mert ő zsidóébredő.

Németh Ödön dr törvényszéki orvosszakértő előadja, hogy Löbl fenelegény. Indulatos de ép elméjü. *A felesége tudtával naponta egy liter bort iszik meg, de a felesége tudtán kivül még másfél liter tokaji bort szokott meginni, azonban a szesz ezideig idegein változást nem idézett elő.*

Szilágyi honvéd szerint Löbl azt kiáltotta feléjük, hogy „egyet már megöltünk közületek".

Az elnök ezután a tárgyalást péntek reggelre halasztotta.

A „Debreczen" telefon száma: 789.

Calliaux elfogadja a pénzügyi tárcát.

Páris, ápr. 16. A pénzügyminisztériumban ma délután megjelent Caillaux és nemsokkal utóbb a francia bank kormányzója. De Monsie jelenlétében értekezlet volt, amelyen majd nem egy óra hosszáig Páris ugyszólván minden nagyobb bankjának igazgatója jelen volt.

Páris, ápr. 16. Caillaux megkérdezte a radikális párt vezéreit, számithat-e támogatásukra. Erre egyhangu határozatot fogadtak el, mely hangsulyozza, hogy Caillaux iránt a pénzügyi ujjáépités munkájában bizalommal viseltetnek. *Caillaux erre kijelentette, hogy elvben hajlandó a pénzügyminiszteri tárcát elfogadni.*

Páris, április 16. *A nehézségek, a melyek Caillaux személye miatt támadtak a kamara és a szenátus baloldali pártjával folytatott tanácskozás során, már-már elsimultak, amikor Briand, akinek Painlevé a külügyi tárcát ajánlotta fel, az utólsó pillanatokban meggondolásokkal jött elő.*

Tétovázásának oka még nem ismeretes, de közel jár az igazsághoz az a feltevés, mely szerint Briand attól fél, hogy Caillaux a kabinetben való részvétele bizonytalanná teszi a kormány életét és befolyásolni fogja a miniszterek politikai tevékenységét.

Painlevé kijelentette, ha briand nem vállalja a külügyi tárcát, akkor Herriotnak ajánlja fel, vagy Renol szenátorral tölti be azt.

Hindenburg jelölése és a külföld.

Berlinből jelentik: A német kormány utasitotta a külföldi képviseleteket, hogy hamarosan küldjenek jelentést arról a benyomásról, melyet Hindenburg elnökké való jelölése kelt tett.

A Berliner Tagblatt azt követeli, hogy a kormány a jelentések megérkezése után bizalmas ülésen tájékoztassa a pártok vezetőit.

Nem lehet megkövetelni, hogy Hindenburg visszalépjen, de követelni kell azt, hogy Hindenburg elnökké jelölésének következményeit nyiltan az orszg elé tárják.

A városi tanács vizsgálata a szegényházban

Néhány évvel ezelőtt, 1919—1921-ben tömegesen adta ki a városi tanács ujságárusitó bódék felállitására az engedélyt. A városi tanács azonban rájött, hogy az engedélyt nyertek jórésze ma már eltávozott Debrecenből — megszünt a foglalkozást gyakorolni, vagy egyenesen élni szünt meg, mint például a Fehér Ujság, mely szintén több engedélyt kapott. Ezek az engedélytulajdonosok azonban — nem adták vissza az engedélyeket a városnak, hanem eladták jó pénzen szegény embereknek, akik ma is benn ülnek a bódékban. A nagy mértékben folyó utrendezési munkálatok során tervbe vette a tanács, hogy az igen elszaporodott ujságárusitó bódék számát csökkenteni fogja. Miután kitünt azonban, hogy a bódék engedélyei körül visszaélések történtek, a városi tanács ugy határozott, hogy 30 nap alatt minden engedélyt bevon s csupán négyet vagy ötöt adujból ki, arra érdemes rokkant, szegény árusitóknak. Kivételt csupán két bódé képez, a Kossuth és Piac utca sarkán levő; előbbi az Általános beszerzési vállalaté, a Bika előtti pedig Csehi Lajosnéé. Utóbbit arra kötelezi a tanács, hogy a mai rozzant bódé helyett csinos árusitó asztalt készittessen. Különben a bódékra a müszaki ügyosztály egységes tervet fog készitteni, melyhez az uj engedélytulajdonosoknak alkalmazkodniok kell.

Bevonja a városi tanács az ujságárusitó bódék felállitására kiadott engedélyeket.

Az engedélyesek eladták a fogokat. — A „Fehèr Ujság"-nak még ma is vannak bódéi.

A városi népjóléti bizottság a napokban megvizsgálta a szegényház helyzetét s észleleteiről jelentést terjesztett a városi tanács elé. A bizottsáo a szegényház érdekeire rendkivül hátrányosnak találja azt, hogy *az I. sz. gazdasági népiskola még mindig a szegényház helyiségeit foglalja el s épen ezért annak kihelyezésére tesz javaslatot.* Javasolja továbbá, hogy eszközöljenek a szegényházban *féregirtást*, szerezzenek be ágy- és fehérnemüt.

Dr Magoss György polgármester, dr Csürös Ferenc kulturtanácsnok és az I. foku közigazgatási hatóság a jelentés vétele után vizsgálatot tartott a szegényházban és megállapitotta, hogy *a szegényház tisztátalanságáról szóló jelentés tuloz.* Erősebb rendszabályokra tehát nincs szükség, a városi tanács mindössze azt rendelte el, hogy a népjóléti hivatal igazgatója szigoru ellenőrzést gyakoroljon a szegényház felett.

Megállapitotta továbbá a városi tanács, hogy a gazdasági iskolát az iskola épületének tervezett felépitéséig kihelyezni nem lehet, továbbá arról is meggyőződött, hogy *féregirtásra ezidő szerint nincs szükség, mivel féreg nincs.*

Az ágy és fehérnemük beszerzéséről már a napokban intézkedett a tanács, mely most elrendelte, hogy *a munkakéves ápoltakat a szegényház gazdasági és konyhakerti munkálatainál fel kell használni.* Egyébként a gazdálkodást, amelyet Kiss Antal vezet, teljesen rendben levőnek találták.

Végül elfogadta a tanács a népjóléti bizottságnak azt a javaslatát, hogy ezentul a havokénti szegénysegély hat, az esetenkénti pedig tiz aranykorona legyen.

Valószinüleg havonként lehet fizetni a lakbéreket.

Budapestről jelentik: A májusi lakbéreket és üzletbéreket előreláthatóan havi részletekben lehet megfizetni. Már valamelyik legközelebbi miniszertanács dönt e kérdésben.

Huszárfőhadnagyi uniformisban temették el Tanay Frigyest.

Budapest, április 16. Ma, csütörtökön délután temették el a Kerepesi temető halottas házából a Vigszinház müvészét: Tanay Frigyest. Utólsó kivánsága szerint huszárfőhadnagyi egyenruhában, a harctéren szerzett kitüntetéseivel ravatalozták fel.

A temetési szertartást Tury László volt nemzetgyülési képviselő végezte. A holttest beszentelése után Hegedüs Gyula, Harsányi Zsolt, Gelléri Miklós mondtak búcsuztatót.

Ezután Tanay Frigyes utólsó kivánsága szerint a sirnál a Vigszinház énekkara elénekelte az „Oh régi szép diákélet" kezdetü dalt.

Színház

A Csokonai-színház műsora:

Április 17. A Gyémántköszörüs. Vigjáték. D) Bérlet.

Április 18.: *Nótás kapitány.* Operette. Csolnakossy Gyula 25 éves jubileuma. Bérletszünet.

Április 19.. Délután fél 4 órakor: *Krizantém.* Operette. Olcsó helyárak. — Este 8 órakor: *A kék postakocsi.* Operette. Bérletszünet.

Április 20.: *Szeretni...* Vigjáték. A bpesti Renaissance szinház együttesének vendégjátéka. Bérletszünet.

Április 21: *Asszonyáldozat.* Szinmü

A gyémántköszörüs.

Bemutató a Csokonai szinházban.

A mostani rossz szinházi konjunktúrában a szinigazgatók előszeretettel kapkodnak a külföldi szinpadok *sikamlós* alkotásai után, mintha csak ettől, az ilyen darabok előadásától várnának közönséget. — Budapesten ma már csak a fizikai, vagy legalább a szellemi mezitelenség vonz publikumot és Pest után megy kényszerülve a jó vidék is.

A Csokonai szinházban tegnap este bemutatott francia vigjáték is kokottok életét dolgozza fel, habár kétségtelenül olyan szellemes garnirunggal, ami a legszigorubb erkölcsbirót is elnézésre készteti. A gyémántköszörüs tulajdonképen egy elszegényedett gróf, illem- és modor-tanár, ki a kokottból kurtizánt nevel és megadja nekik a „finom nevelés" mázát. Hogy aztán ebből számtalan kacagtató helyzet és jelenet származik, — azt talán felesleges is hangsulyozni. Mélyebb értelmet is kap egy-két helyütt a darab, amikor az igaz szerelem viaskodik a gyémántköszörüs csiszolási munkájának eredményével, de ebben a küzdelemben elbukatva az igaz szerelmet a két furfangos francia szerző: Armond és Gerbiden, kiknek munkáját Heltay Jenő ötletesen forditotta magyarra.

A Csokonai szinház vigjátéki együttese elsőrangu előadást produkált. Rolkó József a cimszerepben kabinetalakitást nyujtott. Minden mozdulata, minden kicsiszelt szava helyénvaló volt; csodálatosan egyszerü eszközökkel formált ki pompás alakot. László Gyulát ezt a nagy müvészembert méltán fogadta már megjelenésekor őszinte, nyiltszini taps. A vénülő paszománygyárost, ki belebolondul a szomszédos kokottba, — nagyszerü szinekkel rajzolta meg. — Rajz Ferenc szintén eltalálta szerepének tónusát. Ugyanezt mondhatjuk Hortóbágyi Arthurról is. A női szereplőkről is csak dicsérettel lehet megemlékezni. Csapó Mária igen am bicziózusan játszott és talán azt nem igen lehet terhére róni, hogy a kis kokottból átvedlő kurtizánt már nem elég mesterkélt eszközökkel adta, ekkor is az volt, ami a lényege, a közvetlen báj. Torma Guszti fejlődő tehetségről tett tanubizonyságot. Püspöky Rózsi pompásan illeszkedett az együttesbe. A közönség, mely csak félig töltötte meg a szinházat, jól mulatott és többször nyilszini tapsban adott kifejezést elismerésének.

Emléklap Honthy Hannának

Egyik fővárosi lap irja: Honthy Hanna nemrégiben Debrecenben járt vendégszerepelni, azon a szinpadon, ahol annyi dicsőséget aratott debreceni szinésznő korában. A tegnapi posta azután meglepetést hozott számára. Elhozta a debreceniek üdvözletét, amelyet gyönyörüen megrajzolt emléklapon küldtek el a müvésznőnek. Az emléklap szövege ez:

Tagore: „Találkozásunk olyan volt — mint a sirályok és hullámok találkozása. A sirályok elröpülnek, a hullámok tovahömpölygnek és mi búcsuzunk".

Reméljük és hisszük, hogy a mi találkozásunk nem ilyen volt. — Mi még találkozunk. A viszontlátásig!

A felejthetetlen Honthy-estékért, — hódoló tisztelettel *a debreceniek.*

Szinházi iroda jelentése

Békebeli vidám hangulatot teremtett tegnapi premierején „A gyémántköszörüs", kiváló n szellemes francia vigjáték. A sz ré y kis midine te karriereje a hónapos szobától a legmagasabb polcig igazán kedves és kellemes estét szerez mindenkinek.

30 százalékkal olcsóbbodtak a szinház helyárai.

Jön! UFERIN! Jön!

Feledhetetlen estét készitenek elő szombatra Csolnakossy Gyulának barátai tisztelői és kollegái 25 éves szinészi jubileuma alkalmából.

A bakonyi betyárromantika kedves darabja, „A kék postakocsi" operette vasárnap este kerül felujitásra.

A mozgószinházak müsora

APOLLÓ: Dante Pokla egy lélek szinváltozása 7 fejezetben. Modern társadalmi dráma keretében Dante müvének megrázó hatása az emberi lélekre. E remek filmet a főváros nagy mozgószinházaiban mindenkor zsufolt házak előtt játszák.

VIGSZINHÁZ: Az eddig megjelent filmek legnagyobbika, a „Tizparancsolat". A bibliai rész a filmtechnika és a rendező müvészet diadala. Méretei nagyságukban lenyügözők és sehol semmi természetellenes. Azután következik az igazi dráma, melyben be gazolást nyer, hogy a Tizparancsolat jörvényei még mindig érvén ben vannak.

URANIA: Szombaton és vasárnap Kisértet az e dőn.

Györgyi Dénes előadása a mérnök-egyesületben.

A Magyar Mérnök és Épitész Egylet debreceni osztályának meghivására Györgyi Dénes müépitész, a Déri muzeum ismert tervezője, a francia főuri, főleg pedig királyi kastélyokról hirdetett egy órás előadását gyüjteményéből válogatott vetitett képek kiséretében folyó hó 18-án, szombaton délután 7 órai kezdettel fogja megtartani a vármegyeház dísztermében. Az igen érdekesnek igérkező és sokakat érdeklő témáról tartandó előadásra mindenkit szivesen lát a Magyar Mérnök és Épitész Egylet. Belépődij személyenként 5000 korona.

Meghalt Asztalos Gerzson, ki felvágta a hasát.

Gyógyithatatlan betegség miatt a halálba.

Nehány nappal ezelőtt hirt adtunk arról, hogy Asz alos Gerzs n 67 éves Honvéd-utca 31. szám alatti mesterember egy konyhakéssel háromszor hasba döfte magát. A megtartott vizsgálat s erint az öreg előrehaladott gyomorrákban szenvedett. Az öngyilkosság napján kisleányával ágyához vitetett egy kést, majd a kis nyt a szobából kiküldte. Mikor az gyanutlanul kiment s az öreg magára maradt, háromszor hasába döfött a késsel. Asztalos G rzsont aztán a mentők kiszállitották a sebészeti klinikára, ahol gondos ápolás alá vették.

Már-már azt hitték a klinikán, hogy Asztalost megmenthetik. Azonban betegsége tegnapra virradóra váratlanul rosszabra fordult s reggelre meghalt. Eltemetéséhez az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Tizenöt rendbeli lopással vádolt gazdag ember

Komádi terménykereskedő a vádlottak padján — Két évi börtön — Feleségét is elitélték.

Komádi község egyik dus azdag polgára, Balázs Pál terménykereskedő ült tegnap dé e őtt a vádlottak padján a debreczeni törvényszék dr. Lakatos tanácsa előtt. Nem kevesebb, mint 15 rendbeli lopás büntettével vádolta meg a királyi ügyészség. Vele együtt a vádlottak padjára került felesége is orgazdasággal vádolva.

A vádirat szerint 1923—1924 ben Balázs Pál komádi községben s a külsőségeken, a tanyákon követte el a betöréses lopásokat és mintegy 50 millió értékü holmit, ruhanemüt, szaszalonnát, zsirt lopkodott össze.

A házkutatáskor megtalálták az összelopkodott holmik nagyrészét, a lonnát és zsirt elrejtették.

A tegnapi tárgyaláson Balázs Pál azzal védekezett, hogy ő a lopásokban ártatlan. Egy Fodor nevü betörőtől szerezte a holmit. Azt beismerte, hogy tudott a holmik lopott eredetéről, az orgazdaságot vállalja is, de a lopást nem.

Kijelenti, hogy a felesége teljesen ártatlan A lopásba ő egyálalán nem tu ta, hogy a házban lopott dolgok vannak.

Balázs a csendőrök előtt tett beismerő vallomását visszavonta, mert annak idején erőszakkal vették ki belőle a beismerő vallomást.

Sok tanut hallgattak ki ez ügyben. A tárgyalást 2 órakor félbeszakitották s délután 3 órakor folytatták.

Este 8 órakor hirdette ki a törvényszék itéletét Lakatos dr. tanácselnök. Eszerint Balázs Pál bünös lopás büntettében és ezért két évi fegyházra, feleségét pedig orgazdaság vétségéért három havi fogházra itélte.

Az itéletet a felek megfelebbezték.

Létszámcsökkentés kihalási rendszer alapján

Juniusban lesz aktuális a köztisztviselők fizetésemelése.

Budapestről jelentik: A népszövetség junius 5-iki genfi ülésén határozták el a köztisztviselők fizetésének felemelését. Az emelés juniusban lép életbe. A státus megállapitó bizottság pár nap mulva befejezi munkáját. Junius 30-án még lesz B. lista. Tiz év alatt hajtják végre a létszámcsökkentést a kihalási rendszer alapján. A kihalási rendszeri létszámcsökkentés és az uj költségvetési év kezdetén életbelépő fizetésnek a kérdés megvalósitásánál szóba kerülő ellenőrzésénél előreláthatólag nem lesz nehézség annál is inkább, mert Smith főbiztosnak a szándéka telies mértékben megegyezik a kormá ynak a fizetésemelés és az uj rendszerü létszámcsökkentés érdekében végzett munkájával.

Rablógyilkos merénylő, ki nem tudja, melyik évben született.

Rablógyilkosság kisérletéért 7 évi fegyház.

Bamba kinézésü fiatal legény állt tegnap a debrecni kiralyi táblán dr. Oláh Miklos tanácsa előtt. Az ügyészség rablógyilkosság büntettének kisérletével és közveszélyes munkakerülés vétségével vádolta Ács András nyiregyházai 23 éves legényt. Keresztlevele incs, pontosan az iratokból nem állapitható meg, melyik hónapban született.

Az elnök megkérdezi a vádlottat.

— Melyik hónapban született?

— Azt nem tudom, hogy melyik hónapban.

A rablógyilkos merényletet nem ilyen után csinálta. 1924. február 3-án Snopper Gábor nyiregyházi mészárost elcsalta, hogy apjának tehenét vegye meg. Utközben a mészáros gyanut fogott s mikor a vádlott elől küldte egy tanyába, nem ment be, hanem kerülővel visszament Nyiregyházára.

Mikor ez a kirándulás nem sikerült, Ács András másik mészárost Schalz Istvánt hivta, hogy jöjjön ki a nyiregyházai szőlőtemető melletti tanyájukra, mert apjának van egy törött lábu tehene, azt akarja sürgősen eladni. A mészáros másnap akart kimenni, de a legény erős erős sürgetésére vele együtt elindult.

A Sóstó erdőben előre küldte Ácsot, hogy mutassa az utat. A legény az erdő egyik mélyebben fekvő részén hirtelen visszafordult, kábitia alól elő rántotta a baltát és fejbesujtotta a meglepődött mészárost. Az ütés csak a kalapot vágta át, a fején nem okozott sulyos sérülést, ugyhogy el sem ájult, sőt botjával rásuj ott a merénylőre majd azzal fenyegette, hogy lelövi. Ács András erre elszaladt.

A nyiregyházai királyi törvényszék 1924. május 26-án tartott tárgyalásson rablás és gyilkosság büntettének kisérlete és közveszélyes munkakerülés cimén összesen 7 évi fegyházra és tiz évi hivatalvesztésre itélte. A debreceni tábla tegnapi tárgyalásán felmentette Ács Andrást a munkakerülés vétsége alól, de egyébként a törvényszék itéletét helybenhagyta.

Ugy dr. Wattay főügyészhelyettes, mint a vádlott megnyugodott az itéletben, igy az jogerőssé vált.

A csehek gyarmatositják a Felvidéket.

Prágából jelentik: A cseh kormány elhatározta, hogy a Felvidék gyarmatositását ez évben megkezdi. Ennek első fázisa 170 paraszt-törpe birtok és 10 nagy birtok felosztása lesz. A nagybirtokok Pozsony, Párkánynána, Losonc és Kassa környékén vannak.

Rendelet a husnemüek vasárnapi árusitásáról.

A husnemüek munkaszüneti napokon való árusitásának ujabb szabályozása vált szükségessé a vidéken és ez okból a kereskedelemügyi miniszter, a belügyminiszter és a földmivelésügyi miniszterrel egyetértően elrendelte, hogy az ország egész területén Budapest kivételével a husnemüek április 16-tól október 15-ig vasárnapokon Szent István napján — reggel 6 órától délelőtt 10 óráig árusithatók és az árusitásnál az alkalmazottak is foglalkoztathatók. Az év másik szakában vasárnapokon a husnemüek árusitása az egész napon át tilos csak halat, valamint élő és megölt baromfit szabad vasárnapokon reggel 7 órától délelőtt 10 óráig árusitani.

„Prodán Mancikát Debreczenből eljegyezte báró Farkasházy Tibor kanadai vasgyáros.“

Egy-két pesti lap és egyik debreceni ujság husvéti számának „Házasságok“ cimü rovatában olvastuk a következő hirt:

Prodán Mancikát Debrecenből eljegyezte br. Farkasházy Tibor vasgyáros, Kanada (É.-Amerika).

A házassági hir felette érdekesnek tünt fel mindenki előtt. — Egyrészt mert egy báró nősül Debrecenből, másrészt meg, hogy egy kanadai vasgyáros az állitólagos vőlegény és igy mindenképen érdekes arról riportot irni.

Az első kételyek.

Első dolgom az volt, hogy az eljegyzés felől a debreceni anyakönyvi hivatalnál érdeklődjek. Épen ezért felkerestem az anyakönyvi hivatal vezetőjét s az eljegyzés iránt kérdezősködtem. Az anyakönyvi hivatalban átlapozták az összes eljegyzési bejelentéseket azonban sem Prodán, sem báró Farkasházy néven bejelentést nem eszközölt senki. Bevallom, már ekkor szeget ütött fejemben ez az eljegyzési hir, de gondoltam ez csak előzetes hir. — De az is lehet, hogy báró Farkasházy Amerikában, Kanada államban akarja az anyakönyvvezető elé vezetni a szerencsés Prodán Mancikát. Igy az anyakönyvi hivataltól a rendőrségre mentem s ott a bejelentő hivatalnál érdeklődtem Prodán Mancika debreceni lakcime felől. Rövid keresés után megtudtam hogy Prodán Mancika Prodán György főpostai éjjeli őr leánya és a Rákóczi-utca 57. sz. alatt lakik.

Fáradságot nem kimélve most már siettem a Rákóczi-utca 57. szám alá, hogy az érdekes eljegyési hir minden előzményét megtudjam s hogy hirt adhassak erről a romantikus izü uek tetsző eljegyzésről.

A bárói menyasszony családjánál.

A Rákóczi-utca 57. számu háznak hatalmas nagy olajbarnára mázolt kapuja zárva. Meghuztam a kapukilincs felett levő sárgarézből készült csengőgombot...

A csengetés után egy 13 év körüli leányka nyit ajtót:

— Prodán Mancikát keresem.

— Igen itt lakik, hátul az udvarban, — mondotta érdeklődéssel — *a báró ur Kegyed?*

— *Nem kérem, a báró nem én vagyok,* s azzal mosolyogva beljebb kerültem és az udvari lakás lépesőjén felsiettem Prodánék lakásába. Legnagyobb meglepetéssel a lakásban *Molnár* Erzsébet őszfürtü dámát találtam, — akivel együtt dolgoztam 1921 ben az egyik debreceni napilapnál; önagysága a kiadóhivatalnál az apróhirdetési osztályon dolgozott. — Molnár Erzsébet már akkor magasrangu rokonokról, hol meg Kiss Ernő 48-as tábornok rokonáról beszélgetett nagy előszeretettel, de fantasztikus meséit élettörténetéből kétkedve hallgattuk. Azóta se láttam, csak most. de ugy tettem, mintha nem ismerném. Illedelmesen köszöntöttem, majd Prodán Mancika iránt erdeklődtem.

— Igen itt lakik az én kis drágaságom — mondotta.

— Hogyan, hát ön férjnél van érdeklődtem tovább

— Igen férjhez mentem — mondotta azután mindjárt, hogy elkerültem Varga ur hivatalából. Férjhez mentem Prodán György posta altiszthez s most együtt élek vele és Mancikával, aki most már Tibor öcsém menyasszonya...

— Épen azért jöttem kérem, szeretnék beszélni a Mancikával, látni szeretném és a nagyszerü, nem mindennapi partiról irni szeretnék merő a Mancika esete igazán nem mindennapi, hiszen amerikai báróné lesz gazdag vasgyáros felesége és a milliárdosok társasága várja a kanadai dollárok birodalmában... Ez nem min dennapi dolog... Ez valóban romantikus...

— Oh, kérem, szerénykedett Prodánné s azzal egy szobába vezetett, ahol egy kis széken üldögélt a báró menyasszonya...

Az asztal mellé ültem s szembe velem Prodánné, tőlem jobbra pedig Prodán Mancika foglalt helyet. Egyszerü, kis barna leány... És azzal a különösnek vélt hymen hir felől kezdtünk beszélgetni. Rendkivül csodálkozom, hogy előttem, aki ismertem jól Prodánnét, merte állitani, hogy *ő gróf Haller Sándor leánya gróf Haller Erzsébet, holott ő csak egyszerü Molnár Erzsébet férjezett Prodán Györgyné...* — És aztán elmondta, hogy az állitólagos báró Farkasházy Tibor vasgyáros neki unokaöccse, anyai ágon, mivel Molnár Erzsébet állitása szerint a báró Farkasházy édesanyja gróf Haller leány...

Természetes, hogy ezek után Prodánnét legrófnőztem. A *grófnő* különben nagyon kerülte a témát s nem szivesen beszélgetett a báróról.

Látván ezt, a Mancihoz fordultam, akit nem várt látogatásom ugyancsak kellemetlenül érintett, de kérdésemre elmondta, hogy vőlegénye hatalmas, derék szál ember.

— Cigánybáró — jegyezte meg.

Majd ezután kértem, hogy adjanak felvilágositást arról, hogy az eljegyzés hogy történt meg s hogy került a fővárosi és a helyi lapokba a hymen hir.

Erre aztán elmondta Prodánné, — hogy a fővárosi lapokba ő tétette ki az eljegyzési hirt a báró öcse megbizásából, aki Kanadában lakik.

— Melyik városban Kanadában, — hiszen az nagy állam? — kérdeztem tovább.....

— *Oh, Kanada az nagy város, — mondotta Molnárné, de különben is mit érdekli az magát?!*

Mit mond a nemesi címtár.

Kissé kétkedve távoztam Prodánéktól, miután semmi közelebbi adatot a kanadai magyar báróról nem sikerült megtudnom. Más forráshoz fordultam és kutatásom eme része igen negativ volt. Sem a *Gothai almanachban*, sem Kempelen *Magyar nemes családok* F. betüs kötetében nem találtam nyomát a báró Farkasházy családnak. Van a kötet 46. oldalán ismertetett családok között Farkasdy és küsmödi Farkaslaky család, de Farkasházy, ahogy az eljegyzési kártya irja: báró Farkasházy Tibor — nincs.

A bárói menyasszony apja a főpostán éjjeli őr.

Miután a vőlegényről pontosabb adatokat nem tudtam meg, a boldog menyasszony családja után érdeklődtem. — Megtudtam, hogy Prodán György a debreceni főpostán éjjeli őr. Igen derék ember, felebbvalói bizalmát birja. Akik ismerik, azt mondják, hogy felesége: Molnár Erzsébet, azonban sok apró-cseprő kellemetlenséget csinált már eddig neki, amennyiben állandóan grófi és bárói összeköttetésekről és rokonságról beszél. Most is felesége nyomatta a mult héten Mihály Sámuelnél a következő szövegü eljegyzési kártyát:

Prodán Mancikát Debrecenből eljegyezte báró Farkasházy Tibor vasgyáros, Kanada (Észak-Amerika).

Prodán Mancika a mult évig a Péterfia utcai postánál volt, mint kiadónő alkalmazva. Egyszerü, szerény leány, kit azonban a mostoha anyja állandóan bárói és grófi régiókba visz.

Mindazonáltal előttem az eljegyzési kártya!.... Semmi esetre se akarom elrontani Prodán Mancika jó partiját, de hát ilyen a rossz máju riporter: *mindenben kételkedik, még az eljegyzési kártyák komolyságában is.* *(Maizner János.)*

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara felterjesztése az adófelszólamlási bizottságok szervezetének módositása érdekében.

Az adófelszólamlási bizottságok 3 évenként alakulnak meg s a legutoljára megalakult bizottságok mandátuma ebben az évben lejár. Ezt az alkalmat összekapcsolva azzal, hogy a folyó évben valószinüleg az uj költségvetési esztendő kezdetétől a pénzügyminiszter igen nagy adminisztrációs módositásokat tervez, a kereskedelmi és iparkamara felhasználja arra, hogy a kereskedő és iparos érdekeltségeknek egy régi kivánságát ujból hangoztassa és annak megvalósitását kérje.

A jövedelemadóról szóló törvény 24 paragrafusa szerint a kereskedelmi és iparkamarák csak a székhelyükön alakuló adófelszólamlási bizottságokba küldhetnek egy rendes és egy pót tagot, mig a kerület többi részeiben megalakuló adófelszólamlási bizottságokba képviseltetési joguk nincs. Ez a rendelkezés rendkivül visszás helyzetet teremt, mert a kamarai kerület kereskedői és iparosai az egyenlő elbánás elvénél fogva, joggal hivatkoznak arra, hogy a kamarának érdekeltsége védelméről a kerület többi részeiben épen ugy kell gondoskodnia, mint a kamara székhelyén. Az adófelszólamlási bizottságok alakulásáról ugyan ugy szól a szabály, hogy ugy a törvényhatósági kiküldöttek, mint a pénzügyminisztérium által kinevezettek között az egyes érdekeltségeknek sulyuknak megfelelően képviselve kell lenniök, azonban sajnos különösen vidéken az adófelszólamlási bizottságokba az éltettel közvetlen érintkezésben nem levő egyének kerülnek. Ha a kamarának képviseltetési joga volna a kerületben alakuló többi adófelszólamlási bizottságokba is, ugy kamarai kiküldöttekként a kereskedők és iparosok vagyoni viszonyait, valamint a gazdasági életnek az egyes szakmabeli üzletek forgalmára befolyással biró jelenségeit ismerő egyének küldetnének ki.

A kamara azt kéri a pénzügyminisztertől, hogy az emlitett törvényszakasz módositásával a kamara ne csak a székhelyén levő városi törvényhatóság, hanem valamennyi törvényhatóság területén alakitott adófelszólamlási bizottságba küldhessen ki egy rendes és egy póttagot. Addig is azonban, amig ez a kérelem a törvénymódositás utját megjárja, kéri a kamara azt, hogy a törvényhatóságokat kifejezetten utasitsa arra, — hogy az általuk megválasztandó tagok közül egy rendes és egy póttagot a kamara által kijelölt kereskedők és iparosok közül válasszanak.

A kincstárnak is érdeke az egyenlő és igazságos teherviselés. Ezt a sokat hangoztatott kivánságot pedig csak olyan adófelszólamlási bizottságok tudják másodfokon valósággá tenni, melynek tagjai saját osztályuk viszonyait legjobban ismerik.

Kardos Béla, az eltünt miskolci kereskedő holtan került a Dunába.

A miskolci boncolás szenzációs megállapitásai — Kardos eltünése után néhány órával már halott volt.

Miskolc, ápr. 16. Tegnap délután érkezett meg *Kardos* Béla miskolci nagykereskedőnek a Dunából néhány nap előtt kifogott holttestje. A kettős érckoporsót a család tagjai vették át és a városi temetkezési üzem emberei kiszállitották a hősök temetőjének hullaházába.

A holttestet a vizsgálóbiró közbejöttével ma reggel kilenc órakor boncolták fel. A boncolás szenzációs adatokat hozott felszinre. A tüdőben, a gyomorban és a dobüregben nem találtak vizet, amiből kétségtelenül következik, hogy

Kardos Béla már holtan került a Duna vizébe.

A boncolás a gyomorban megemésztetlenül találta annak a sonkának a maradványait amelyet Kardos az eltünés napján délután vásárolt uzsonnára. — Ebből tehát megállapitható, hogy

Kardos néhány órával eltünése után már halott volt,

mert a halál bekövetkezett, mielőtt a gyomor megemészthette az elfogyasztott uzsonnát. Egyéb lényeges eredményt a boncolás nem prdukált. A hatóságok most a belsőrészekből, a gyomortartalomból és a vérből, valamint a Kardos Bélán talált egyes ruhadarabokból vegyi vizsgálat végett felküldtek az Országos Vegyvizsgáló Alomásra.

A halál közvetlen okát ugyanis a boncolás nem állapithatta meg,

s legföljebb a vegyivizsgálat deritheti ki annak a most már egyedül maradt feltevésnek helytállóságát. hogy

mérgezés történt-e.

Ez esetben is nyitva marad még az a kérdés hogy a megmérgezett vagy esetleg öngyilkossá vált Kardos Béla holttestе hogyan került a Dunába. — Ezt már csak a további rendőri nyomozás deritheti ki.

A boncoló orvosok holnap délelőttre fogják elkésziteni szakvéleményüket.

A zsidó husvéti ünnepekre való tekintettel a temetés legkorábban holnap mehet végbe. A boncolás után a holttestet visszahelyezték a koporsóba.

Hirdessen lapunkban.

Világszenzáció ujra a
Havas harisnya áruházban
Bádogos ucca 1. szám (Tiszapalota)
1 pár I. selyem . . . . . 39 000 K
1 pár I selyemharisnya hiba nélkül . . . . . 42 000 K
1 pár I Tranella selyemharisnya (kicsi szövéshibával) 55.000 K
1 pár tiszta cérna keztyü női gombos . . . . . 30 000 K
A harisnyák minden szinben kaphatók.
Kéretik a t. vevőközönség, hogy szükségletét mielőbb szerezze be

Hirek

Homonnay Dezső az uj debreceni állomásfőnök.

Tegnap este megérkezett Debreczenbe.

Mint ismeretes a debreczeni máv. nagyállomás uj állom sfőnökét kapott Latkoczy Pál állomásfőnöknek Budapestre való áthelyezése folytán. Az uj állomásfőnök Homonnay Dezső felügyelő, aki családjával tegnap este érkezett meg Debreczenbe a fél 9 órás gyorsvonattal. Az uj állomásfőnököt és családját dr. Sztankó Gyula s. titkár, főnökhelyettes élén a pályaudvari tiszti kar fogadta. Az uj főnök a közeli napokban véglegesen átveszi uj munka örét, melyet ez idő szerint ideiglenesen dr. Sztankó Gyula s. titkár főnökhelyettes lát el. Latkoczy Pál főfelügyelő és családja szerdán délután a gyorsvonattal utazott el Debreczenből.

— **Esküvő.** Dr. Szabó Gyula közigazgatási fogalmazó és Tarr Juliska urleány tegnap tartották esküvőjüket. Az esküvő alkalmából az uj párt nagyon sokan halmozták el jó kivánságokkal.

— **A debreceni cipész és rokonszakmabeli kisiparosok** Termelő és Értékesitő Szö etkezetének 1925 május hó 3-án, délelőtt 9 órakor, az Ipartestület kistanácstermében tartandó IV. évi rendes közgyülésének napirendje: 1. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése. 2. Zárszámadás bemutalá a. 3. Felmentés megadása. 4. Határozathozatal a nyereség felosztásáról. 5. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok választása. 6. Alapszabálymó osítás. 7. Inditványok. — Inditványok a közgyülés megelőzőleg 8 nappal irásban beadandók. A zárszámadások az anyagbeszerző szövetkezetben (Puspöki palota) tekinthetők meg. Igazgatóság.

— **A városi népjóléti hivatal** 400 méter lepedővászon, 740 méter középminőségü molinó és 50 darab téli pokróc szállitására árlejtést hirdet. A feltételek 1925. április hó 17 déli 12 órától kezdve megtekinthetők Debreczen sz. kir. város népjóléti hivatalánál, Miklós-u. 23. szám alatt. Ugyanide adandók be az ajánlatok is. Az ajánlatok beadásának határideje 1925. évi április hó 27 déli 12 óra. Az elkésve beadott, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vételnek. — Debrecen sz. kir. város Népjóléti hivatala.

— **Kender vetőmag.** A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a gazdaközönség köréből megnyilvánult óhajra, nemes et kendervetőmagot szerzett be kiváló jó minőségben s azt kedvezményes áron bocsátja a gazdaközönség rendelkezésére. Felhivja a Kamara a gazdaközönség figyelmét, hogy ezen vetőmagból kisebb mennyiség még rendelkezésre áll s az a Kamaránál (Debrecen Hunyadi-utca 10 szám) átvehető.

— **Az őstermelői igazolványok** kicserélése. A városi Tanács felhivja az őstermeléssel foglalkozó érdekelt közönsége, hogy a forgalmi adómentességet biztositó őstermelési igazolványok kicserélését Debrecen sz. kir. városi I. fokú közigazgatási hatósága (Kossuth-utca 20. I. emelet) megkezdte s azok kicserélé ét a hatóság a hivatalos órák alatt délelőtt 8—2 óráig eszközli. A városi Tanács.

Csolnakossyt gróf Zichy Géza fedezte fel

Őrmester ur Csolnakossy 25 éves szinészi jubileuma. — Ismeretsége Dankó Pistával — Mi volt legkedvesebb szerepe. — A jubiláló szinész multjából.

A szini pályán müködők között — ugy a müvésznők, mint a müvészek között — ritka az a szinész, aki szereti a pályáját s olyan szivesen szolgálja a müvészetet, mint Csolnakosy Gyula, a Csokonai szinház müvésze, aki most üli 25 éves szinészi jubileumát.

Csolnakossyt gróf Zichy, a jélkezü nagy muzsikus fedezte fel abban az időben, mikor Csolnakossy Makón a megyénél hivatalnokoskodott és a makói iparos dalárdának tagja volt.

Zichy az Operához „hangot keresett" és eközben fedezte fel Csolnakossy hatalmas basszus hangját s mindjárt azzal állt elő, hogy menjen fel az Operához. Csolnakossy, bár semmi kedve sem volt a szini pályához, — mégis fölment s Budapesten ösztöndijasnak vették föl. Nagybátyja is rajta volt, hogy szinész legyen, — azonban Csolnakossy megmaradt a hivatalnoki pályán annak ellenére, hogy a fiumei dalárda-versenyen óriási sikere volt.

Később megismerkedett a hires Dankó Pista cigányprimással, a ki arra kérte ,hogy néhányszor lépjen fel nála.

Ez meg is történt. Az első fellépés Feszty Árpád mütermében volt, a müvészi nagy tehetségek: Blaha Lujza és mások jelenlétében. — Ezután Dankó Pistával országos körutra indult s egy néhány hónap alatt megjárták Temesvárt, Kolozsvárt, Váradot, Szegedet s még több nagy várost. Ezután Somossy, orfeumigazgató szerződtette. Pár hónapig vele volt s ekkor az Országos Színész Egyesület igazgatója: Mészáros Kálmán meghallotta Csolnakossyt énekelni, felvétette a színészetnél és rögtön szerződést kapott a Népszinházhoz, Porzsolt Kálmán szinigazgató igazgatása alatt. Innen Székesfehérvárra szerződött, ahol már az ötödik napon Blaha Lujzával a Piros bugyellárisban játszotta Csillag őrmester szerepét. Kürthyvel a Lilibén játszott.

Sikerei folyton nagyobbak lettek, a pályáját annyira megkedvelte, — hogy elszerződött Pozsonyba Andorfi Péter társulatához, amelynek Fiume volt a másik állomása. Fiuméban óriási sikerrel szerepelt.

Karácsonyihoz szerződött innen és itt körülbelül négy és fél évig volt, de akkor már áttért a bariton szerep körről a buffó szerepkörre. Operett és opera buffó lett.

A Nép-operához került, ahonnan berukkolt katonának.

Itt is egyik legjobb szerepében látták: őrmester volt. A háboru alatt felmentették, mert mint szinigazgató helyettes, társulatot vezetett, Szekszárdon, Nagykanizsán stb.

Kardoss Géza társulatához 1919. évben szerződött s azóta állandóan itt van.

Legkedvesebb szerepei: a Falu rossza, Sárga csikó, a Piros bugyelláris, a Gyimesi vadvirágok cimü darabokban voltak; rendkivüli sikerrel játszott Zichy gróf Nemo-jában. Ekkor aranyéremmel is kitüntették. — Kedves szerepe volt még Rip Van Vinkle-ben, Hoffman meséi-ben, — melyben a csodaorvost játszotta.

Az összes állomások közül — mint Csolnakossy mondogatni szokta — a legkedvesebb állomáshelye Pozsony volt és pedig azért, mert ott vette feleségül Gyulay Gizit.

— *Ez volt az életem legkedvesebb szerepe — mondta Csolnakossy.*

Érdekes, hogy ezt a szerepét nem a szinpadon, hanem az anyakönyvvezető előtt játszotta el.

Jellemző Csolnakossy és a felesége Gyulay Gizi nemes érzelmeire, hogy bár Budapestre, a Városi Szinházhoz hivták s négy évvel ezelőtt kitünő szerződést ajánlottak neki, Csolnakossy visszautasitotta azt.

Ő már elszakithatatlan Debrecen'től.

Nemcsak a sok forró siker, kollégái, tisztelői és barátai osztatlan szeretete köti ide, de van egy végtelenül fájdalmas kapocs, mely őt Debrecenhez láncolja:

elhunyt egyetlen, nyolc éves, szép leánykájuk hantja.

A meleg szivü, szerető lelkü apa, — nem tud megválni ettől a rögtől...

Egyébként a mindenki által csak „Csolnakossy bácsinak" ismert müvész 25 éves jubiláris előadása szombaton este 8 órakor lesz a Csokonai szinházban.

A kedves meglepetések közé tartozik, hogy a debreceni iparos dalárda is „fellép" a Nótás kapitány szombati előadásán, melyen Csolnakossy az őrmester Ragyás szerepét játsza.

Élénk világot vet a Csolnakossyt szerető barátok és tisztelők nagy számára az a körülmény is, hogy a mai *kongó* szinházi viszonyok ellenére a jegykibocsátás első napján

12 millió értékü jegy kelt el.

A szombati este rég nem látott *táblás házat* fog mutatni.

— **Hol kaphatnak kereskedők és iparosok legkönnyebben osztrák vizumot.** Az Ausztriába utazni kivánó kereskedőknek és iparosoknak nem szükséges Budapesten megszakitani utjokat a vizum megszerzése végett, mert az osztrák vizumot a kereskedelmi- és iparkamara 5. számu szobájában egy bélyeg alakjában a hivatalos órák alatt megkaphatják.

— **Influenza üldözi a Nyugat estélyének debreceni szereplőt.** A fővárosi irók vasárnapi estélyére a jegyek nagyrésze elkelt. A Nyugat mégis kénytelen ujra elhalasztani estélyét, mert az influenza üldözi szereplőit. Multkor Hoór-Tempis Erzsébet és Kosztolányi, most Krudy Gyula szenvedi meg a tavaszi időjárást. — A megváltott jegyek érvényben maradnak. A Nyugat rajta lesz, hogy változatos uj müsorral kárpótolja a közönséget.

— **Egy közbeszólásért 7 napi fogház.** Pocsaj-községben a multi télen Réz János ittas állapotban a községháza előtt duhajkodott, mire a csendőrőrjárat elfogta és bekisérte. Mikor a csendőrök bekisérték az ittas embert, Papp Sándor, aki épen szembe lakott a községházával s Réz János a vejának sógora volt ada kiáltotta a sógornéjának,

— Minek h gyjátok a fiatokat bekisérni! Én az enyémet nem hagynám!

Papp Sándor pocsaji lakost ezért a közbeszólásért a mai napon a debreceni törvényszék az államirend ellen izgatás vétsége miatt 7 napi fogházra itélte. Az itélet jogerős.

— **A hadirokkantak, özvegyek illetményeinek kifizetése.** A hadirokkantak, hadiözvegyek, hadiárvák április havi illetményét április hó 17., 18., 20., 21., 22., 23., 24., 25. napjain fizetik ki. Az illetmények kifizetése 9 óráig 12-ig tart. Megbizottak csupán szabályszerü meghatalmazás alapján vehetik fel az illetményeket.

— **Elveszett autó alkatrészek.** Stignicz Lajos, nyiregyházai autótulajdonos tegnap bejelentette a rendőrségen, hogy autójával Nyiregyházáról Berettyóujfaluba ment Visszafelé jövet Debrecen—Ujfalu közötti országuton autójával a motorfedő oldalrészeket elvesztette. A becsületes megtaláló megjutalmazását helyezte kilátásba. Egyébként a bejelentett panasz jegyzőkönyv értelmében az elveszitett tárgyak megkritése tárgyában nyomozást indittottak.

— **Rendőri hirek.** Az éjszaka folyamán két teljes részeg ember feküdt az utcán. Az arra haladó őrjáratok az illetőket felszedte s bevitte a rendőrségre. Az egyik Cserják Jánosné a másik Simon József debreceni lakos botrányos részegség miatt mindkettőjüket rendőri kihágási biró elé állitották. — Duka Gyuláné Vidkedvü Mihály-utca 40. szám alatti lakos 13 éves Gyula nevü IV. elemista fia husvét hétfőjén eltünt. A fiut jóemberek vették pártfogásukba, majd a rendőrségre vitték fel, ahonnan szüleinek lakására kisérték.

Születések.

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő születéseket jelentették be Z ákai István géplakatosse éd leánya halva született, — Szücs Imre erdőtelepitő, leány Mária, — Szabó Bálint államv. munkás, ikrek, fiu Béla, leány Irén, — Fischer Jenő lókereskedő, fiu József, — Faragó Gábor npsz., leány Julánna, — Szakál Borbála cseléd, leánya halva született, — Csapó Vince rendőrfelügyelőhely tes, leány Pálma, — Fehér Gyula szobafe tő, fiu Lajos, — Doby Ágnes munkásnő, fiu — Gyula.

Halálozások.

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálesetek jelentették be Mészáros Pál rk. 59 éves, Apafi-utca 10., Schwéd Mózesné Grünwald Pepi izr. 58 éves. Kellner Ignác izr. 86 éves, Kishegyesi-ut 40., Molnár Gyula Béla rk. 1 napos, Bercsényi utca 28., Veres István ref. 20 éves, Régitéglavető 89., dr. Goldstein József izr. 79 éves, Jókai-utca 9—a., Verbi Sándor gk. 5 hónapos, Pesti-utca 4, Láng Ágnes ág. ev. 33 éves, Hunyadi-utca 8., Berki Róza rk. 15 éves, Késes-utca 22., Szepesi Gábor ref. 70 éves, Magyar-utca 34., Csapó Pálma rk. 6 napos, Szegfü-utca 27.

Hirdesson lapunkban.

Üzlet feloszlatás miatt

a raktáron levő női és férfi szövet zeug, fehérnemü, vászon, schiffon batiszt, alsó- és paplanlepedő vás o , paplan, lybert, sephir, f enc, kanavász, k rton, voál, barchet, fl nel, női-, férfi- és gyermek harisnya, zsebkendő, kötött és rövidáru-t

mélyen leszállitott árban árusit

RÓTH IMRE divatáruháza

CSAPO-UTCA 37 SZÁM BURGONDIA SAROK

A

Gambrinus-

ban

Veress Tóni

muzsikál.

1 üveg pezsgő adóval 60.000 K

A Vargakert csatornázást és villanyvilágitást kért.

Ezidő szerint nincs szó a kérelem teljesitéséről.

A Vargakert lakosai az elmult napokban dr. Hadházy Zsigmond főispánnál jártak és támogatását kérték a Vargakertnek csatornával utburkolattal és villanyvilágitással való ellátására inditott akciójukhoz. A főispán pártolólag tette át a kérelmet a városi tanácshoz, mely tegnap foglalkozott az üggyel. A tanács bár az akciót elérkezettnek látja, a kérelmet ez idő szerint nem teljesitheti. Elsősorban is nincs még kormányhatóságilag jóváhagyva a telepnek ilyen közüzemekkel való ellátásáról készitett szabályrendelete, de különben sem tudna a város ez idő szerint sulyos százmilliókat áldozni erre a célra. A tanács értesiti állásfoglalásáról a főispánt s egyszerstmind megkéri, hogy a kérdéses szabályrendelet jóváhagyása érdekében járjon közbe a kormányon l.

— **Szélhámos, akin nem javit a börtön.** Még sokan emlékeznek Debrecenben Mónus Ernő magánhivatalnok bünügyeire, amelyek miatt a debreceni törvényszék jogerősen elitélte 2 és fél évi fogházra. Mónus Ernő a büntetését szabályszerüleg ki is töltötte a debreceni fogházban s onnan csak nemrégiben szabadult. De a fogság mit sem változtatott rajta. Kiszabadulása után pár napra elment Szabolcsba. Ott egyik község gazdájához ment akitől 14 vagon burgonya leszállitásáért 8 millió korona előleget vett fel. A gazdálkodó persze még ma sem kapta meg a 14 vagon burgonyát, mire feljelentette Mónus Ernőt a csendőrségen. Most aztán a szabolcsi csendőrség táviratban megkereste a debreceni rendőrséget és Mónus őrizetbe vételét kérték. Mónus Ernőnek azonban nyoma veszett. Most a rendőrség elrendelte Mónus Ernő országos körözését.

— Apollóban Dante Pokla.

— A **Hadirokkantak** foglalkoztató ingóságközvetitőjét bizza meg eladó lakásának, ruháinak, butorainak értékesitésével. Kaphatók: sifonok, ágyak, éjjeli szekrények, 8 fiókos antik goubé, mahagoni asztalka, képek, ruhák, wertheim szekrény, mechanikai cimbalom, kézi szerszámok szerelőknek, ebédlő szekrény, pohárszék, ingaóra stb. Bővebbet Szent Anna-u. 12. alatt.

— Apollóban Dante Pokla.

— **Svájci pikó és pedál női szalmakalap** 80-tól 120.000 koronáig a Kalapüzemben, Piac-u. 9. Bika-szálloda mellett. Átalakitás 60.000 kor.

— Apollóban Dante Pokla.

— **Hirtelen halál.** Tegnap este Sinka Mária 38 éves, Teleky-utca 27. szám alatti asszonyt lakásán halva találták meg. — Az asszony Sütő József nevü munkással élt 3 év óta közös háztartásban. Mint az orvosi vizsgálat megállapitotta, Sinka Máriát agyszélhüdés érte.

Eladó

1252 négyszögöl telek

Böszörményi-ut 59. sz. alatt. Ipartelep céljaira különösen alkalmas: 175 fm. iparvágánnyal. Értekezni lehet Sas-u. 3. I. em., ügyvédi irodában

A kolozsvári Iparos Dalárda Debrecenbe jön hangversenyezni.

A városi tanács intézkedései az elszállásolással kapcsolatban

A kolozsvári Iparos Dalárda a budapesti nemzetközi árumintavásárra 50 tagjával át fog jönni megszállott területről s a budapesti program lebonyolitása után hangversenyeket fog rendezni a nagyobb magyarországi városokban. Debrecenbe is el óhajt jönni s ezért kérte Debrecen város tanácsától, hogy segitse elő itteni intézetekben való elszállásolását. A városi tanács megállapitotta, hogy a kolozsváriak lerándulása arra az időre esik, mikor az iskolai internátusok még telve vannak növendékekkel. A szállodai elszállásolásra volna mód, de ez tulságosan költséges. A városi tanács tehát a helybeli dalárdákat hivja fel, hogy helyiségről gondoskodjanak, mig szalmazsákokat a katonaságtól fog kérni.

Egy polgári biztos lakásügyi kálváriája.

Mint hajléktalan kapott lakást, most ismét hajléktalanná válik.

Povik József, debreceni polgári biztos 1921. évbn *egy kamarában* huzódott meg s nehéz közalkalmazotti funkciója mellett mindaddig, mig ugyanazon évben a lakáshivatal ki nem utalta számára a Bogdán Lázár Erzsébet utca 40. számu házában levő egy szobás-konyhás lakást. Ebben a házban lakott a folyó év tavaszáig, mignem nagy meglepetésére lakására igénybevételi eljárás indult meg s lakását Kállay Sándornénak utalták ki azon a cimen, mert lakása megüresedett.

Povik sérelmesnek találta a lakáshivatal döntését, mert szerinte a lakása nem üresedett meg, ahoz lakásigazolványa alapján továbbra is igényt tart.

Nehéz helyzetében a lakásügyi miniszterhez fordult panasszal, aki azonban a lakáshivatal megállapitása alapján helyben hagyta a lakáshivatal határozatát.

Minthogy ez ellen a lakásrendelet perorvoslatot nem enged meg, Povik egy indokolt beadvánnyal *dr. Vass József népjóléti miniszterhez* fordult orvoslásért s a miniszteriumban személyesen is közbenjárt, ügyének megvizsgálását kérve.

Povik részletesen tárta fel a lakáshivatal határozatának téves voltát, a melyben kimutatta, hogy a mult év karácsonyán családi körülményei miatt 10 éves kis fiával a házigazdánál, a konyhában huzódott meg tavaszig, azért, hogy az egyedül álló gyermek a házigazda felügyelete mellett maradhasson, mig ő egész nap, sokszor éjjel is, — fontos teendőivel van elfoglalva. Lakásán hagyta butorait tavaszig, mig fiával lakásába visszatérhet. Ezt a helyzetét használták fel s jelentettek be lakására sikerrel igényt. Most már, ha a lakását elveszik, *a hajléktalanból ismét hajléktalanná lesz*, ami nemcsak az egyéni, de közérdekből sem lehet mélytányos.

A miniszteriumban megértették a polgári biztos nehéz helyzetét s a mint tudjuk, intézkedni fognak az ismét hajléktalanná válható derék, szorgalmas biztos lakásának meghagyása iránt. Povik ügyvéde: *Czipott György* ny. kuriai biró, aki reméli és mindent elkövet, hogy ügyfele kellemetlen helyzetéből megszabadulhasson.

Balla Zoltán könyvelőt átkisérték az ügyészségi fogházba.

A nyomozás pozitiv adatokat még nem állapitott meg.

A Hungária Hengermalom R. T. telepéről eltünt 14 vagon őrlemény dolgában inditott nyomozás a legnagyobb ereliyel folyik. A hivatalos könyvszakértő tegnap egész nap a könyveket vizsgálta. Ez az óriási munka reggel fél 9 órától este 6 óráig tartott és bizony itt-ott már jelentős hiányokat, illetőleg jelentős elirásokat fedeztek fel. Mindezekből azonban a tiszta képet még nem lehet megalkotni. Talán ma vagy holnap a könyvvizsgálat a nagyobb hiányt pontosan megállapitja.

Egyebekben a feljelentés szerint a hiányok apró tételekben 1924 augusztus óta mutatkoznak. A rendőri nyomozást ebben az ügyben minden apró részletre kiterjesztették. Megállapitotta a rendőrség azt is, hogy Balla Zoltán kikkel és milyen összeköttetésben állott.

Balla levelezését is lefoglalták.

Megállapitást nyert az is, hogy a hiány felfedezésekor a malom ügyésze megbizta a Balogh-féle magán nyomozó irodát, hogy kutasson Balla dolgai után és hogy kisérjék Ballát figyelemmel. Az iroda egyik embere a megbizás után nyomon is kisérte Balla Zoltánt. Ezen a napon több izben is kiment Balla a MÁV pályaudvarra, azonban, mikor meglátta, hogy egy férfi állandóan kiséri, — mindannyiszor visszafordult a pályaudvarról és lakására ment.

Megállapitotta a rendőrség azt is, hogy

Balla Zoltán a malomtól 3 és fél milió korona havi fizetést kapott.

Azt is megállapitották, hogy Balla nem élt feltünő módon, bár a Bika szálló-éttermében 9 milliós cekket csinált, amit aligha a fizetéséből egyenlitett ki.

Minthogy a perrendtartás szerint a rendőrség által őrizetbe vett foglyokat a rendőrség csak 48 órán át tarthatja őrizetben a rendőrségi fogdában.

igy Balla Zoltánt csütörtökön délután átkisérték a kir. ügyészségre.

A rejtélyes ügyben azonban a nyomozást még mindig folytatják. — A nyomozás eddigi iratait a rendőrség ugyancsak áttette az ügyészségre. — Az iratok ma kerülnek dr. Takó Ferenc vizsgálóbirósegéd elé, aki nyomban ezután tüzetesen ki fogja hallgatni Balla Zoltánt.

Mindezideig azonban még nem lehetett pontosan megállapitani, hogy Balla miben és mennyiben bünös, — mert hiszen az egész malom-telepen nincsen pontosan müködő hid-mérleg s igy bajos még — tisztára üzleti könyvekből — megmondani a hiányokat. Tegnap már előkerültek a rendőrségen azok az iratok, melyek egy alkalommal már a telepen lefolytatott nyomozás során készültek. Ezekből az aktákból kiderült, — hogy már

egy alkalommal ugyancsak mutatkoztak hiányok a malomban,

de ezekre a hiányokra ráakadtak.

A nagyon érdekes eredményeket igérő ügyben a nyomozás nagy eréllyel folyik s remény van rá, hogy a nyomozás eredményéről mielőbb pontos és szenzációs tudósitást közölhetünk.

— **Eltévedt kisfiu.** Tegnap este a Kossuth-utcán álló egyik rendőrszem egy céltalanul ödöngő fiucskát talált a Csokonai szinház előtt. A fiucska Sebők Elemérnek mondta magát és elmondta hogy Balmazujvárosra való. Ott tegnap reggel összeismerkedett egy marhahajcsárral, aki Debrecen felé állatokat hajtott. A hajcsár a fiucskát felfogadta s vele együtt el is indult. Debrecen alatt azonban Sebők Elemér elfáradt s lepihent. Ezalatt az idő alatt a hajcsár tovább hajtotta az állatokat ugy hogy elveszitette szeme elől ugy az állatokat, mint a hajcsárt. A rendőr ezután a kisfiut felkisérte a rendőrségre. Ma fogják Sebők Elemért átadni Ujvároson élő szüleinek.

— **Mit hirdet ma az Ingóságközvetitő?** (Hatvan-u. 1. ref. püspöki bérpalota, az udvarban. Telefon 11—99. Az Ingóságközvetitő az az üzlet, ahol mindent egy helyen vásárolhat. Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: férfi és női ruhákat, ruhaszöveteket hozzávalókkal, teljes szalongarniturákat, ébresztő, kakukkos és antik órákat, nagyon szép kulcsos kószerszámokat, pricc és bokkyergeket, a legolcsóbb fotbail-külsőket, használati tányérokat, ruha, haj- és surolókeféket, csizmákat, vásznakat, paplanokat, futószőnyegeket, csipke és etamin függönyöket, ágy- és asztalteritőket, anginettet, zefirket, gyermekkocsikat, félhálókat, magmos ágyakat, szekrényeket, szentképeket, tenniszrakettekeket, székeket, hegedüket, gyerkocsikat, tükröket, asztalokat, szabóasztalokat, a legkitünőbb gramafonokat, eufonokat, sodronyágybetéteket, fürdőkádakat, varrógépeket, hencsereket, diványokat, zongorát, cimbalmokat tárogatókat, zongorákat, szobrokat és mindenféle ingóságokat. — A legkitünőbb amerikai gyártmanyu Underwood irógépek Debrecenben kizárólag az Ingóságközvetitőnél (Hatvan-utca 1.) rendelhetők meg. Keresünk megvételre tenniszrakettekeket, varrógépeket, előszobafalakat, konyhaszekrényeket, butorokat és mindenféle ingóságokat. Eladásra elfogadunk mindenféle ingóságot.

VIGSZINHAZ

Április hó 15—21-ig bezárólag: szerdától—keddig

A világ legnagyobb filmje

3 órás előadások

A Tizparancsolat

(SZÓZAT AZ EMBERISÉGHEZ

2 rész, 14 felvonásban egy előadáson, rendezte C. B. de Mille

Az előadások kezdete hétköznapokon 6 és 9, vasárnap 3, 6 és 9 órakor

Tisztviselő utalványok pénteken és szombaton érvényesek

Jegyelővétel április 14-től naponta délelőtt 11-től fél 1 óráig

Elsőrendü szabással és munkával a legszolidabb árban készitünk öltönyöket

Papp Testvérek

férfi szabók

Kossuth-utca 58.

Legujabb divatszövetekben nagy választék

Tizenhárom éves, ki már családik a szerelemben és öngyilkos lesz.

Nehány nappal ezelőtt megirtuk, hogy Derecskén Berki Róza 13 éves leány mérgezést ivott és hogy súlyos belső sérüléseivel beszállitották a debreceni belgyógyászati klinikára. Ott ápolás alá vették, azonban a lányt nem lehetett az életnek megmenteni. Berki Róza tegnapra virradóra belső sérüléseibe belehalt. A lányka önmegsemmisítése rendkivül különösnek tünt fel a rendőrség előtt, mivel mikor kihallgatták, azt adta elő, hogy szerelmi csalódása miatt akart meghalni. Épen ennek a hitelt érdemlőnek hangzó vallomásnak alapján a rendőrség a nyomozást tovább folytatta. A nyomozás során aztán kiderült, hogy az alig 13 éves lány már egy évvel ezelőtt szerelmi viszonyt folytatott egy derecskei legénnyel, aki hűtlenül elhagyta. Emiatt keresett menedéket a halálban.

151 éves török kereskedő, akinek 30 felesége volt.

A pápa meghivására Rómába utazik.

Belgrádból jelentik tudósitónk hogy a napokban a nisi vonattal érkező külföldi utasoktól a csendőr szokás szerint elszedte az utleveleket, hogy azokat a komisszárátuson szabályosan láttamozzák. Az irodában az egyik utlevél láttamozásánál Zair Effendi konstantinápolyi kereskedő korának megjelölésénél érthető megkönnyebbüléssel olvasta a hivatalnok, hogy

százötvenegy éves.

Eleinte tanácsodtak a tisztviselők, hátha szlahmossal van dolguk, vagy talán az egyes szám került tévedésből az utlevélre. Végre elhatározták, hogy mindaddig nem láttamozzák az utlevelet, amig Zair Effendi korára vonatkozólag felvilágositásokat nem ad.

Zair Effendit egyáltalán nem lepte meg a hivatalnokok érdeklődése és azonnal okmányokkal igazolta, hogy csakugyan százötvenegy éves. Kurdisztánban született 1774-ben és

a pápa meghivására Rómába utazik.

Zair Effendit természetesen azonnal megrohanták a birlapirók, akiknek előadta, hogy mint török katona száz évvel ezelőtt már járt Belgrádban. Háreme már nincs,

eddig harminc felesége volt.

Legutoljára 98 éves korában nősült.

Nemrégiben halt meg Sztambulban egyik leánya, aki szintén igen szép kort ért meg. Kilencvenhat éves volt ugyanis, amikor elhunyt. Zair Effendinek különben gyönyörü szép hófehér haja van, de erősen hullik. Az életmódjáról elmondotta hogy egész életében sohasem ivott alkoholt, nem dohányzott, a feketekávét nem szereti, húst csak nagy ritkán evett s legnagyobbrészt főzelékkel, gyümölcscsel és tejtermékekkel táplálkozott.

Kedvezményes áron mindenki
Máv. fogyasztási szövetkezetben
vásárolhat.
MÉLIUSZTER 3. SZ. TELEFON 2-60.

1 l. finom Rum	35000
1 l. „ Rum	4400
1 l. fehér pecenye bor	18500
1 l. fehér asztali bor	12500
7/10 l. Badacsonyi bor	17500
Vörös bor literenkint	19000
1 kgr. cukor kristály	18000

Likőrös rumaészitéshez legolcsóbb fokú garantált tiszta szesz literje 77000 K. Mindenféle füszerek legolcsóbb árban. Megrendeléseket pontosan házhoz szállitjuk.

Pénzhamisitási bünpör egy ezres önkényes felülbélyegzése miatt

Érdekes ügy a debreceni itélőtáblán

Érdekes pénzhamisitási ügyet tárgyalt tegnap a kir. táblán dr. Oláh Miklós kuriai biró tanácsa.

Az osztrák magyar bankjegyek lebélyegzési korszakában Molnár Péter, a debreceni kaszinó szolgájához olyan ezer koronás bankjegy került, melynek egyik oldalán „Szepes vármegye elöljárósága" felirattal bélyegző volt s e miatt azt felülbélyegzésre nem fogadták el. Molnárnak azt ajánlotta Szőllősi Dániel lakatos, hogy ő majd „beváltja" az ezrest. — Molnár át is adta és Szőllősi egy huszkoronás bankjegyről levágta a pecsétet és ráragasztotta az ezresre, melyet elvitt özvegy Gombos Imréné kantinjába, ott hat üveg sört vett és ezzel a bankjeggyel fizetett. A többi pénzt visszaadta Molnárnak, akinek sejtelme sem volt arról, hogy Szőllősi hogyan váltotta be a pénzt. A beváltásért 400 korona jutalékot kért.

Az 1920 juniusában történt pénzhamisitási ügyet a törvényszék 1922 junius 8-án tárgyalta és Szőllősi Dánielt 6 havi börtönre itélte, Molnár Pétert ellenben felmentette a vád alól.

A megfelebbezett itélet tegnap került a kir. tábla elé.

Az ügy ismertetése után dr. Wattay főügyészhelyettes fenntartotta a vádat.

Dr. Fényes Endre védő felmentést kért védence számára, mert a törvényes rendelkezés szerint csak felülbélyegzésre alkalmas bankjegyeket lehet hamisitani. Miután ezen már idegen bélyegző volt, tehát azt nem lehetett volna beváltani, vagy éppen felülbélyegezni.

A tábla a törvényszék itéletét helybenhagyta, mert „idegen" bélyegzés alatt csak a hivatalos, állami lebélyegzést lehet érteni.

Az itéletet a Kuriához megfelebbezték.

15 ezer koronával olcsobbodott a buza.

Az árutőzsdén már régen nem volt olyan bizonytalanság észlelhető az üzlet elején, mint tegnap. Tegnap ugyanis azt jelentették az Egyesült Államokból, hogy a mezőgazdasági helyzet sok panaszra ad okot és inkább a chikágói piac hosszu forgalmára számitottak tegnap délután. Általános meglepetésre azonban a chikágói tőzsdén a tegnapi hivatalos forgalom alatti erős lanyhulás keletkezett. A májusi buza 10 centtel olcsóbbodott.

Az üzletidő záráltáig is egész minimális maradt a forgalom, mindössze háromszáz mázsa buza kelt el és az árjegyző bizottság tizenötezer koronával leszállitotta a buza árát. A rozs 5000, az árpa 10,000 koronával olcsóbbodott, a zab ellenben, a csekély kinálat folytán, 5000 koronával drágult.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 502 és fél—505, egyéb 500—522 és fél, 77 kilós tiszavidéki 507 és fél—510, egyéb 505—507 és fél, 78 kilós tiszavidéki 512 és fél—515, egyéb 510—512 és fél, rozs 455—460, tak. árpa 340—350, sörárpa 450—470, zab 405—415, köles 250—260, tengeri 245 és fél—250, korpa 235—237 és fél.

Zürichi zárlat.

Páris 2630, London 2476, Newyork 518·75, Brüsszel 2610, Milánó 2122, Hollandia 206·75, Berlin 123, Bécs 73, Szófia 377 fél, Prága 1535 Varsó 100, Budapest 71·75, Bukarest 230, Belgrád 840.00

Az aranykorona árfolyama

Egy aranykorona (a dollár hivatalos jegyzésén k pénzárfolyamán szám tva) 14,604 papirkorona,

Változó volt az értéktőzsde.

Az értéktőzsde igen változó volt, jobbára a kontrenim üzletek irányitották az értéktőzsdét. Az utótőzsdén az irányzat tartott, az üzletkötések száma azonban gyarapodott. A vezető értékek a zárlati árakhoz képest javultak, de a mai közszint fölé nem tudtak felemelkedni. A Nova, Miskolci, Viktória-malom megdrágultak. A pénzpiacon a kinálat háromtizenhatodszázalékkal tudott felvevőrátalálni. Az utóbbi árfolyamok: Magyar Hitel 402, Pesti Hazai 2505, Szén 3150—160 Nova 180 Miskolci 156, Izzó 910.

Ferencvárosi sertésvásár.

Felhajtás 2100. **Árak:** könnyü 13—16, közép 17 fél—18 fél, nehéz 18 fél—19. Irányzat lanyha volt.

Magyar Nemzeti Bank jelentése a devizaárfolyamokról.

darab	Vétel	Eladás
Dollár	71850 K	72480 K
Angol font	344000 K	347000 K
Holland forint	28513 K	28789 K
Francia frank	3747 K	3771 K
Svájci frank	13835 K	13989 K
Léva	515 K	523 K
Cseh korona	2123 K	2143 K
Lira	2966 K	2984 K
Lei	328 K	330 K
Dinár	1146 K	1168 K
100 n. márka	16949 K	17104 K
Lengyel márka	13708	13862
Osztrák korona	10138	10198

SPORT

A vasárnapi mérkőzések

közül kettő lesz Debreczenben, mindkettő a Diószegi-uti pályán. Az első ség kérdését tisztázza majd a NyKISE—DVSC mérkőzés eredménye, mindkét csapat a mérkőzés fontosságának teljes tudatában igyekszik a legjobban kiállani. A mérkőzést fővárosi biró, Fenyves vezeti. Előtték játszanak le bajnoki mérkőzését a DEAC—DMTK csapata, Bródy Barna birás odása mellett. Mindakét csapat a hangulatok csapata. A papirforma szerint jobban disponált csapat nyeri a mérkőzést.

DEAC

játékosai szombaton este 6 órakor az Egyetemi Kör külön helyiségében játékos értekezletre gyülnek össze. Ugy nakkor szakszerüül s.

A Mentőegyesület állatok mentésével is akar foglalkozni.

Gyakran előfordul, hogy az állatok baleseteknek lesznek áldozatai: elcsusznak, leesnek, amikor is emberi erővel szinte lehetetlen a szerencsétlenül járt állatokat felemelni és talpraállitani. Ezért Roncsik Jenő tüzoltó főparancsnok javaslatot tett a városi tanácsnak egy ilyen célokat szolgáló csigakészüléknek a beszerzésére. — A felmutatott ajánlatok szerint egy ezer kg-os teherbiró csiga készülék 6 és fél, egy másik cégnél egy kétezer kg-os készülék 4 millió 350.000 koronába kerülne. A városi tanács nem talált fedezetet ezidő szerint a kiadásra, ezért elhalaszlotta a rendkivüli humánus és praktikus készülék beszerzését.

Debrecen nem vállal részt a fővárosi gyermeknyaraltatási akcióból.

Zilahi Kiss Jenő, Budapest székesfőváros alpolgármestere arról értesitette Debrecen városát, hogy a főváros ez évben nagyarányu gyermeknyaraltatási akciót szándékozik lebonyolitani a vidéki városok bevonásával, épen ezért megkérdezte Debrecen város tanácsát, hogy hány fővárosi gyermeket vállal Debrecen nyaralásra. A városi tanács arra az álláspontra helyezkedett, hogy Debrecenbe gyermekeket aligha lehet hozni nyaralásra, hiszen még az idevalókat is el kellene vinni. — A tanács ilyen értelemben válaszol a fővárosnak.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF
Kiadja a T. H. könyv- és lapkiadóvállalat
Nyomatott a Tiszántuli Hirlap r.-t. nyomdájában.

Kérje mindenütt a Kristály-vizet!

Debreczenszky István
kárpitos — Halköz 8. szám
Kész hencserek, diványok, matracok, garnitúrák raktáron
Javitásokat elvállalok.

Albert Belvárosi étterme
Debrecen szab. kir. város szálloda házának Suterinében Városháza utca 1. szám

Ebéd menü:
Leves, sült, köret, tészta vagy sajt — — — — 15000 K

Vacsora menü:
Sült, köret, tészta, vagy sajt 14000

Nagy választékban zóna villásreggelik:
2000 korona

Naponta friss csapolású részvény udvari sör!
Havi abonensek étlapszerinti étkezésre felvétetnek!

Abonensek étkezése
Ebéd: Leves, sült, köret, tészta vagy sajt.
Vacsora: Sült, köret, tészta vagy sajt.

Ara 700 ezer K

Figyelmes, előzékeny kiszolgálás biztositva.
A nagyérdemü közönség szives pártfogását kéri
Teljes tisztelettel:
Albert Belvárosi étterem tulajdonosa.

Apró hirdetések

Öt lapban olvassák az Ön **apróhirdetését**, melyet **8000 koronáért** felad a **Debreczen, Debreczeni Független Ujság, Egyetértés, Hajdufőld** vagy **Tiszántuli Hirlapkiadóhivatalában** vagy a **Hegedüs és Sándor R. T.** (Piac-u. 34.) vagy az **Aczél Henrik** (Piac-u. 24.) könyvesboltjának pénztáránál. — Állami apróhirdetés 10 szóig 8000 korona, minden további szó 800 korona — Vastagbetüvel szedett apróhirdetés. levelezés és kereskedelmi apróhirdetés dija duplán számittatik

AJÁNLAT

Tüzifa vagontételben és apritva legolcsóbban beszerezhető Erdélyi Tüzifabehozatalnál. Fürdő-u. 2. Telefon 10—93.

Ujlétai sajáttermésü ó és ujbor nagyobbrészt rizling, hordótételekben is kapható. Tóby József fermelőnél, Széchenyi-utca 45. H105

Tej, elsőrendü naponta friss fejésü téli-nyári hordásra néhány liter még lekötő hető. Engel, Verbőczy-utca 3. szám. F310

Kellőtojások, fajtiszta Plymuthtyukok után, jutányosan kaphatók. Szappanos utca 22. E323

100—150 millió biztos fedezet mellett kölcsön kiadó. Cim a Független Ujságnál. 120

Jó házi koszt heti 120 ezer, Arany János 61. Paplanvarroda. F121

„Első Debreczeni Csipkeüzem" selejtes és maradék árui kaphatók. Benyáts, Péterfia 11., Piros, Péterfia 32 sz. E326

Néhány milliót kiadnék kézizálog elelnében. Cim a kiadóban. E328

LAKÁS, ÜZLET

Utcai, erkélyes butorozott szoba irodának is alkalmas kiadó. Ugyanott két ajtós jégszekrény eladó. Hunyadi-u. 24 149

Különbejáratu butorozott szoba kiadó Hatvan-utca 70. F106

Egy szoba, konyha Monostorpályi-ut 72. szám alatt május 1-re kiadó. H112

Egy szoba, konyha és folyosó kiadó. Cim a kiadóban. H114

Azonnal átadom 1 szoba, konyha, mellékhelyiségekből álló lakásomat, sertéstartással. Oláh Károly-utca 27. Ertekezni a déli órákban lehet. E327

Aranyat ezüstöt, brilliánsat, hamis fogat legmagasabb árban **veszek!** **STEINER MIHÁLY Hatvan-u. 2. I. em.**

Azonnal beköltözhető utcai butorozott szoba kiadó. Kut-utca 102. E324

Különbejáratu butorozott szoba kiadó. Bercsényi-utca 46. E325

Udvarranyiló kis szoba azonnal kiadó. Téglaskert, Balog Mihály-u. 8. E329

Sestakert, Komlóssy-ut 20. szőllő kiadó. Városi árvaszék, közgyám. E330

Uj egy vagy kettő szoba, esetleg istálló is, nagy udvar kerttel kiadó. Azonnal beköltözhető. Erzsébet-utca 61. sz. H108

Butorozott szoba kiadó Arany János-utca 50., ajtó 3. 159

KERESLET

10 milliót kosztkamatra felveszek, jó forgalmu üzlethez, értekezhetni lehet Dégenfeld-tér, trafikbódé. 160

70—80 millióval jövedelmező üzlethez társat keresek. Közreműködés megkivántatik vallás nem határoz. Cim az Egyetértésnél. E315

ÁLLÁST KERES

Kitünő referenciákkal rendelkező perfekt könyvelő, gépiró és levelező azonnli belépésre állást keres. Cimem Egyetértésnél. E331

Irodai munkában

jártas nő állást keres

Cim a kiadóhivatalban

Soffőr állást keres. Vidékre is megy. Nőtlen, 24 éves. Cim a kiadóban. 158

ÁLLÁST KAP

Ügyes fiu pincértanulónak felvétetik az Angol királynő étterembe. E317

Könyvelésben jártas pénztárnoknő keresetik azonnali belépésre. Ajálatok személyesen adandók be Friedländer Testvérek, Hatvan-utca 37. F118

Gyermektelen házmester felvétetik. Vénkert, Libakert-utca 14. sz. E332

ELADÁS

Féderes uj kocsik eladók: Nagy Gyula kocsigyártó, Erzsébet ut 17. E240

Kitünő Kónya-telepi tisztán kezelt fajboraim kicsiben és nagyban eladók. Árpád-tér, Sámson-utca 12. sz. E332

Tüzifa- és terményüzlet nagyon forgalmas helyen, felszereléssel együtt jutányosan eladó. Értekezni Székely-utca 9. E333

Köntöskert, Szaboles-utca 26. sz. kert sürgősen eladó vagy kiadó. Értekezhetni Simonffy-utca 1. II. em. Ugyanott Slipeprfa eladó. F119

Gyümölcspálinka, ó- és ujbor hordónkint eladó. Bor literenkint is K 14.000. Szoboszlói-ut 11. a. H133

Konyhakredenc, használt, de erős, olcsón eladó. Szappanos-utca 29. sz. H109

Feltünő nagy, erős faj házőrző kutya nagyon olcsón eladó. Károly Ferenc József-ut 13. H110

Nád 3000 kéve és 3 szekér szalma eladó a szováti papi tanyán. H111

VEGYES

A legolcsóbb cipőforrás Király-utca 5. szám alatt. Női fél cipők egyspanglis 200.000 koronától. Sandálok a legjobb gyártmányu 66.000 koronától. Gyermekcipők 80.000 koronától és mindenféle cipők kaphatók. 104

Nagybányi friss dióbél viszont eladásra is, olcsón kapható bármily mennyiségben is: Füvészkert-utca 8. sz. a. E136

OLMOT

bármily mennyiségben vesz Apród nyomdája, Varga-utca 5

Festéket

Padlólakkot, brunolint, terpentint, firniszt, zománclakkot és minden szinü porfestéket kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat

STERN

festéküzletben Piac acca 10. Bikával szemben.

Makulatura

papir

kapható

lapunk nyomdájában

Varga ucca 5. sz.

Hadirokkantak foglalkoztató ingóságközvetitő irodája Szent Anna-u. 2.

Ismét vászonhét

Starknál

Plac-utca 7, Vecsei ház

Sikerült egy nagyobb tétel vásznat vennem igen olcsón.

Olcsón vettem! Olcsón adom!

Figyelem, áraim a következők:

1 mtr. 76 cm. szé'es la Kalotaszegi vászon . .	K 11,800
1 mtr. 80 cm. szél s la nehéz vászon	K 12,800
1 mtr. 75 cm. széles la vastag vászon	K 16,500
1 mtr. 80 cm. széles la mosott siffon	K 17,200
1 mtr. 80 cm. széles kelengyevászon	K 19 000
1 mtr. 82 cm. széles, olyan mint a liliom . . .	K 22,500
Lepedővászon	K 18,000-től

Továbbá női és férfi iehérneműek, szövetek, selymek, mindennemü mosó áruk, damasztok, ágy- és asztali garniturák, menyasszonyi kelengyék óriási választékban

Kérem cégemre figyelni!

Ruhafestésben

vegytisztitásban és mosásban

utólérhetetlen

Értékesebb ruhákat felelősséggel vállal **BIRÓ** **Arany-Bika** mozi bejárat

TISZÁNTULI HIRLAP

könyvnyomdavállalat

R.-T.

Varga-utca

5.

TELEFONSZÁMOK: 788. és 789.

Készit a legolcsóbb árak mellett mindenféle nyomtatványt gyorsan és legizléses ebb kivitelben